

Fler förslag för nytt

Den senaste månaden har två arkitekter presenterat var sitt alternativ förslaget till ombyggnad av Slussen.

– Slussen är inget gestaltningsproblem, Slussen behövs inte, säger arkitekten Anders Wilhelmson.

I sitt förslag, som är framtaget helt på eget bevåg eftersom de förslag som finns är "extremt dåliga på en strukturell nivå", föreslår Wilhelmson en övergång parallellt med den nuvarande tunnelbanebron, som sedan angör Södermalmssidan genom en dubbel spiral.

– Vår lösning är att flytta kollektivtrafikknutpunkten från Slussen till Gamla stan, som verkligen än en slumrande guldgruva.

Wilhelmson föreslår en stor kollektivtrafikterminal intill Gamla stan under ett transparent glastak, där bussarna från förorten möter tunnelbanan, och tvärbanan, precis som på Slussen idag.

– Men resenärerna från Nacka slipper stå i underjorden och vänta, de kan kliva rakt ut i Gamla stan istället och handla med sig något hem, säger han.

– Istället för att bygga nya gallerier i omöjliga lägen under jord – så kan

vi vitalisera de fastigheter vi har i staden.

– Vi ger Gamla stan till förortspendlarna.

Att flytta Slussen som i Wilhelmsons förslag innebär att Gamla stan blir en ö igen. Hela

den sydvända delen blir frigjord. Det sjok av trafik som idag håller ihop Gamla stan med Södermalm försvinner. Kvar blir bara en flack fem meter bred gångbro.

– Stockholm har inget Nyhavn, nu får vi det. Det här är stadens bästa läge, säger Wilhelmson.

Förslaget innebär också att Slussens höjd sänks från 12 till 8 meter. Det blir en lägre plats där man kan se mellan öarna.

– Det är så enkelt att det är skamligt, säger Anders Wilhelmson.

För dem som tvivlar på om det är möjligt säger Wilhelmson att förslaget uppfyller alla krav som finns i tävlingsprogrammet förutom att deras lösning, bilbron över vattnet, ligger utanför tävlingsområdet.

– Det här är en idé som ingen har kommit på på 500 år, så förslaget har verklig verkshöjd, säger Anders Wilhelmson.

– Nu hoppas vi att man ska förstå

Anders Wilhelmson.

"Slussen behövs inte."

Anders Wilhelmson

Slussen

att det går att göra så här. Det som är gjort hittills är så extremt obegävat gjort.

Dessutom blir det billigt menar han. Eftersom man kan bygga den nya bron medan man river den andra. Likadant med terminalen i Gamla stan. Det kapar kostnaderna med 40 procent, menar Anders Wilhelmson.

Måns Tham har ägnat sitt examensarbete åt hur Slussen kan gestaltas. Han tog det vinnande tävlingsförslaget trafiklösning men föreslår en helt annan arkitektur. I hans förslag spänns en duk, ett betongdäck med asfalt, över platsen. Under duken skapas ett stort öppet rum med shoppingpaviljonger. Förslaget fick stor uppmärksamhet efter det att Konstakademien lovordat det.

– På Slussen finns det så många system på en liten yta, det är tågen över bilarna, bilarna över båtarna, och båtarna över bussarna. Det är skrämmande och spännande. Jag vill ta fram det spännande.

– Slussen förtjänar mer än att bli en svårorienterad tvåvåningsgalleria.

Måns Tham vill också hålla fram alla lager av historia som finns på Slussen.

– Rummet under duken kantas av en glasvägg, där bakom går tunnelbanan.

Slussens historia blir platsens scenografi. Samtidigt kan man blicka genom fönster ut mot Riddarfjärden. Och dessutom promenera ner till slusskanten där båtarna passerar, eller vidare ända fram till vattnet i en strandkant.

Uppå på duken, som har fler öppningar eller gälar som Måns Tham säger, är det tänkt att fotgängare och bilister ska samsas om utrymmet utan för mycket pekpinnar. Helt enligt den metod om "shared spaces", en säkerhetskapande osäkerhet som använts till exempel på

Skvallertorget i Norrköping. I Måns Thams förslag finns en sorts urbana färister som gör att bilisten hör och känner när han åker in på duken.

Ytan på duken ska också vara föränderlig, allt eftersom trafiken förändras, eller aktiviteterna över året.

– Det är ingen krävande, auktoritär plats som Himmelska fridens torget, det är mer som Gärdet i Stockholm.

– Jag har arbetat med det här i fyra månader, det kommer att behövas många justeringar innan det kan bli verklighet. Mitt mål har varit att skapa ett koncept som är tydligt nog att tåla förändringar.

En av examinatorerna, arkitekt-hjälten Peter Cook, kallade det "pragmatic visionary".

Dan Hallemar

Förslag av Wilhelmson+ för Slussen. Ny terminalbyggnad i kanten av Gamla stan, där tunnelbanan och bilarna möts idag. Vattenytan där nuvarande Slussen ligger frigörs. Två gång- och cykelbroar går över den.

Wilhelmson+ består av Anders Wilhelmson, Björn Andersson, Peter Sundin, Kerstin Thorbeck, Janica Wiklander och Peter Thuvander.

"Slussen förtjänar mer än att bli en svårorienterad tvåvåningsgalleria."

Måns Tham

Måns Tham.

Måns Thams förslag för Slussen i Stockholm, ett examensarbete vid KTH. Ett betongdäck, under det ett öppet rum med butiker.

SLUSSEN I STOCKHOLM

Slussen har byggts om otaliga gånger sedan 1600-talet. Senaste gången 1935.

En öppen tävling hölls 1991 och vanns av Alexis Pontviks kontor, men den ledde ingenstans. 2003 inbjöds till en ny tävling. Av 36 lag som visade intresse valdes åtta ut. Nyréns förslag "Strömmar" vann slutligen. Det omarbetades sedan till förslaget "Nya Slussen".

Eftersom många efterfrågade ett förslag för bevarande fick White arkitekter tillsammans med WSP ta fram ett sådant; "Nybyggt bevarande".

I det tjänsteutlåtande som kom i oktober 2005 förordades "Nya Slussen". Ett förslag till detaljplan för Slussen ska ut på samråd om ett år, med utställning nästa sommar.

Ovan Nyréns förslag "Nya Slussen". Nedan Whites förslag "Nybyggt bevarande".

